

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Via Vitæ Operis Hvivs Hypothesis

Florentius <Batavus>

Antverpiae, 1551

De vsu & custodia oculorum. Cap. 18.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30077

cumento & damno sint quam emolumento aut obsequio. Proinde quisquis Deo obsequi & placere desideras: quisquis tuam ipsius cupis operari salutem, omni studio contende, miseros istos captiuos à satanæ seruitute exemptos in libertatem & obsequium asserere optimi principis & creatoris sui Christi Iesu, ut iam deinceps non carni ancillentur non ineptis mundi huius aut corporis voluptatibus: sed summæ illi obsequantur maiestati omnipotentis Dei.

prestat puella illa captiua, destinata obsequio uxoris Naaman. 4. Re. 5. 2.

De usu & custodia oculorum.

Cap. 18.

IN primis ergo summa cura, rectè moderari & utiliter usurpare discas tuos oculos, per quos alioqui tanta ad animas nostras ingreditur pernicietas, ut fere expediret in totum ab omni abstinere aspectu. Vix enim quis lumina sua in rem aliquam conijciat, quin è vestigio aliqua subsequatur praua affectio, displicentia aut alioqui noxia cogitatio, quæ animæ puritatem vitiet atque cõtaminet. Proinde has animarum nostrarum fenestras diligenter obseratas seruemus oportet, ne quis forte noxius per ipsas ingressus

Omni prope tempore clausos contineri.

Xij aër,

DE PROBITATE

Gene. de re
med. fort.

Gen. 34. a.

2. Reg. 11. a.

Ibidem. c.

Iud. 12. d.

Dan. 13.

aër, pestilens nobis adferat contagium. Vnde de Seneca, Oculi inquit sunt irritamenta vitiorum duces scelerum: huic adulteriū oculi ministrant, huic domum quā concupiscat. Quantum autē mali proficiscatur ex praepostero oculorum vsu, multa passim in sacris voluminibus testantur exempla. Dina filia Iacob terram ingressa alienam, contemplatura regionis illius foeminas foras egreditur: & ab ipso terræ principe conspecta rapitur & cōstupratur. Daud è solario prospectans ac videns egregia forma mulierē sese lauante, primum in foedum lapsus est adulterium, mox etiam in crudele homicidium. Holophernes oculos intendens in venustatem Iudith ceco corripitur infelix amore: & ebrius effectus, crudeli ab ipsa cede interimitur. Veterani in populo iudices pudicam Susannā impudicis conspectantes oculis in ipsius exardescunt concupiscentiā: & dum mortem machinantur insonti, ipsi infeliciter tolluntur è viuīs. Sed quid attinet immorari percensendis exemplis antiquorum, quum mala ipsa ex indomito visu proficiscantia, cotidiana nos palam doceat experientia? Quæ sanē mala, quanquam non semper sint mortifera, apprimē tamen sunt nociua ei qui tranquillā & puram cupit cōseruare

seruare conscientiam. Raro etenim quid cōspicitur, raro noui quippiam cernitur, unde non aliqua suboriatur contemplatori parū proba cogitatio, aut imaginatio. Si quē videas ridentem, aut leuitatis aliquid exhibentem, facile ad risum excitaris & ipse. Si quem contuearis tristitiā aut crudelitātē pre se ferentem, facile duceris in prauam suspicionem, in auersionem, aut in indignationē. Quo contra de multis legimus viris sanctis quōd nihil prorsus voluerint contueri, nisi quod contueri omnino erat necessarium. Nominatim autem de venerabili illo antistite Hugone Gratiopolitano, vno inter ceteros carthusiani instituti principe legimus, quomodo tam cōtinentis fuerit ad spectus, vt integrā & eo amplius horam cum quadam insignis probitatis loquutus muliere, ne semel quidem illius cōtuitus sit faciem. Nam quum dictæ matronæ filius, quē ipsa monachatu cōsecrarat, à supra dicto sciscitaretur antistite, an vultus maternus multū cotraxisset senij, respondit se ipsius vultum prorsus non ad spectasse. Pro hac gratia impetranda orauit propheta David dū dixit. *Psa. 138.* Auerte oculos meos ne videant vanitatem. Sed qui ita sollicitus precatus est ne videret vanitatē, haud dubium qui longē sollicitior

Xij

precatus

DE PROBITATE

Gen., b. præcatus sit, ne videret impietatem. Vnde
 quæso primum humani generis peccatum
 profectum est, nisi ex adspectu, nempe illo
 quo Heua in arborem oculos intendit inter
 dictam, vtpote cuius fructum comedere
 erat prohibita? Simul enim atq; contuita
 est, ilico accensa est vorandi fructus deside-
Aug. rio. Vnde beatus Augustinus, ita de seipso
 ait. Resisto seductionibus oculorum meo-
 rum, ne implicentur pedes affectus mei. Est
 autem hæc oculorum custodia necessaria nõ
 modo piam vitam auspicantibus, verum
 etiam in via virtutum longius etiam pro-
 gressis. Nam quoties quis foras per vanum
 inutilium rerum adspectum excurrit, etiãsi
 fortè nihil contrahat labis tetrioris, toties
 aliquid interni feruoris & cãdoris amittit.
Bernar. Hinc Bernardus. Vt teipsum semper adspi-
 cias, ab omnibus oculos auerte. Etenim quo
 quis magis est addictus rebus externis, hoc
 re vera oscitãtior est in rebus internis. Ocu-
Tre., f. li nostri fures sunt & prædones animas no-
 stras innumeris spoliãtes bonis ac virtutis.
 Oculus enim meus (inquit propheta) depræ-
 datus est animam meam. Nunquam oculus
 foras effertur ad vana, quia aliquid semper
 adferat pulueris oculo interiori. Quantum
 autem oculi isti externi obsint internis, vel
 hinc

hinc discere possumus, quod quia homo
quippiã cupit acumine ingenij sui peritius
perscrutari, oculos suos corporaleis clausos
aut certè immotos veluti indormientes cõ
tineat, nimirum alienos ab omni rerum ex
traniarum contuitu. Vnde de quibusdã pro
ditũ est viris eruditis & sanctis, quod adeo
fuerint intus insēti rebus diuinis & spūitua
libus, vt foris essent videntes carci: hoc est
apertis luminibus nihil videntes, & quasi
ad omnia visibilia occallentes: quemadmo
dum peculiariter de beato scribitur Bernar
do, quod quum totum diem equo fuisset
vectus per ripam cuiusdam fluminis, & tan
dem interrogaretur, de suo hamulo & pra
terito flumine, negauit se & equi nosse qua
litate, & an flumen transisset, scire. Qui
dam etiam philosophus oculos sibi eruisse
scribitur, quo expeditius vti posset suo in
tellectu, atq; ingenio. Nimirũ videbat oca
los corporaleis magnũ sibi hac in re pra fia
re impedimētũ. Quũ ergo Dominus Deus
oculis cernatur internis, quisquis vehemētĩ
tenet desiderio ipsam videndĩ cognoscendĩ
& tandẽ perueniendi ad ipsius amorẽ, neces
se est oculis suis vratur internis, externos ve
ro à rerũ inutiliũ cõtuitu coerceat. Ita enĩ
Dñs videri gaudet, sicuti ipse spõsa sua in

DE PROBITATE

Cant. 4. e.

Canticis testatur canticorum quū ait. Vulnerasti cor meum soror mea sponsa: vulnerasti cor meum in vno oculorum tuorum.

Richar. 2

sanct. viſt.

in cōment.

super.

Can. c. 27.

Iohan. 9. g.

Quod verbum explanans Richar. ait. Duo inquit sunt visus siue oculi: vnus quo superna contemplamur, alius quo trāsitoria atq; terrena. Illum quo superna videntur saluator aperire venit, sicut ipse dicit. In mundū hunc veni, vt qui non vident videāt, & qui vident cæci fiant. Pro hoc illuminando ad nos venit: vulnerū aperturā & mortē sustinuit, vt lumen hoc nobis aperiret, & ad cognitionem salutis viuificaret. Vnde quantū oculum hunc contemplationem scilicet salutis nostræ & desiderium amet, his verbis exprimit dicens. Vulnerasti cor meum. Ac si dicat. O anima quæ soror mea dici meruisti, ex quo carnem sumendo me tibi fratrem feci, & quam sponsam elegi, quum te mihi in amore & voluntatis vnitatem coniunxi, in eo quod æterna potius quam terrena cordis oculis vides & quæris, tantum me lætificas & grata sis, vt amor tuus cor meū vulneret, & nimietate sua penetret. Fortis erat ad te dilectio mea quasi mors: vnde pro te mori volui, & dura corporis vulnera suscipere, vt suauia amoris a te reciperē. Illa igitur cogitatio, & in illorum apertura oculi

cordis